

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quæstio Prima. Quid sit Genus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

pars essentialis materialis, aliud ut pars essentialis formalis, aliud ut accidens inseparabile, & aliud ut separabile, ergò prædicatur de illis tanquam de specie differentibus in quid incompletè. Sed in contra

VI. Argumentum in contraria.

Arguitur, Si universale esset genus respectu illorum quinque, prædicabilium, sequeretur quod esset superius & inferius, sed hoc repugnat, prob. seq. Esset superius, quia genus non esset autem, quia contineretur sub genere primo prædicabili, ergò. R. dist. ma. secundum eundem respectum, nego majorem: secundum diversum concedo & dist. similiter mi. nego consequentiam, R. 2. dist. eandem ma. superius per se, & inferius per accidens, concedo ma. superius per se, & inferius per se, nego ma. Itaque, universale ut sic esset per se genus, & superius prædicabilium, genus verò primum prædicabile, est per accidens superius respectu universalis ut sic: hæc enim prædicatio Genus primum prædicabile est universale, est superioris de inferiori per se: sicut hæc, homo, est animal, hæc verò prædicatio universale est genus est per accidens similis huic, animal est genus. Sed

Instatur. Ad minus sequeretur genus futurum speciem quod repugnat, quia disparatè sibi opponuntur, R. dist. sequelam, esset species formalitèr, nego majorem, denominative concedo sequelam. Itaque, pro majori intelligentia & pro facili plurium aliarum objectionum solutione, Nota ex Doctore unam intentionem secundam posse fundari super aliam, acceptam ut quid, ac eam denominare, seu de illa prædicari ut modus, hoc enim esse commune omnibus secundis intentionibus dicit Doctor, quòd qualibet possit accipi ut quid, vel ut modus; quando enim est illud quod intelligitur, tunc est ut quid, quando est ratio sub qua aliquid intelligitur tunc accipitur ut modus, hinc vera est illa prædicatio, universale est genus, quia universale sumitur ut quid, genus ut modus, quatenus est ratio sub qua consideratur universale, dum ad sua inferiora refertur. Eodem modo dici potest, quòd genus, differentia, proprium, & accidens, sint species denominative & accidentalitèr, non verò formalitèr.

Urgetur. Nulla duo opposita possunt de se invicem prædicari, sed genus & species sunt opposita, ergò non possunt de se invicem

prædicari, ergò nec genus erit species. R. dist. mi. genus & species sunt opposita si utraq; accipiantur ut quid, aut utraq; ut modus concedo mi. si unum accipiantur ut quid, & alterum ut modus nego mi. Quando igitur dicitur quòd genus sit species, intentio generis sumitur ut quid, intentio speciei, ut modus, adeòq; non prædicantur de se invicem veluti opposita.

DICO 4. Divisio universalis in præallagata quinque, prædicabilia, non est immediata. Est etiam communis, & probatur, Quia universale prius dividitur in illud, quod prædicatur essentialitèr, & in illud quod prædicatur accidentalitèr, sed quocumq; aliquid viciniora membra habet, & iis prætermittis enumerantur alia, non est divisio immediata, ergò: cum universale prius dividatur per illas duas differentias, constituet duo genera intermedia, quæ postea iterum in illas 5. species subdividuntur, divisio non erit immediata.

Dices; Hinc sequeretur plura dari universalis quam quinque; quia si duo illa genera intermedia addantur, jam septem expressè erunt, ergò divisio est immediata. R. dist. sequelam: sequeretur dari plura universalis quam quinque, quæ essent species infimæ, nego sequelam, quæ essent species subalternæ, transeat. Itaque, hic est sermo de universalibus quantum ad species infimas, non verò quantum ad subalternas. Imò quia genera illa intermedia in inferioribus reperiuntur non faciunt propriè numerum.

Pro Complemento hujus questionis, totiusq; disputationis de Universalibus in communi, Adverte difficultates quas noluit solvere Porphyrius Chrysaorii consulens juventuti, facillimè posse solvi, quarum prima erat: An genera & species sint in rerum natura à parte rei? R. enim quod capiendò genera illa & species pro naturis illis quæ sic denominantur, non esse dubium quin dentur genera & species à parte rei, in singularibus tamen, & similiter patet quòd quedam ex his generibus sint corporalia, quedam spiritalia, quedam substantialia, quedam accidentalia, quòd erat secunda difficultas. Ad tertiam etiam questionem quæ quærebatur utrum universalis essent in sensibilibus, an extra (id est in singularibus) patet quòd sint in illis, quatenus identificantur illis, extra illa quatenus formalitèr distinguuntur ab illis.

DISPUTATIO II.

DE GENERE, PRIMO PRÆDICABILI.

Sequor ordinem Porphyrii, & communem: & post sufficientem majorum difficultatum elucubrationem de universalibus in communi, ad particularia descendò, quæ proinde eò faciliora erunt, quòd melius communiora fuerint præcognita, ideoq; sit

QUÆSTIO I.

Quid sit Genus?

Tradit Baro plures fuisse qui genus definibile non esse existimarunt: inter quos recenset Ammonium, Boethium, Vilipandum, &c. in margine; verum quidem est rem esse intricatissimam, in qua explicanda & solvenda

quilibet ferè alium & alium adhibet modum; attamen, antequam ad resolvendam questionem progrediar: Notandum in præsentiarum sermonem non esse de Genere Grammatico, quo aliquid dicitur esse generis fœminini, vel masculini; nec de Genere Rhetorico & Oratorio, qualia sunt genus demonstrativum, & judiciale; nec de Genere Politico, quo sensu dicuntur omnes homines

homines genus humanum, & illi qui in certa propagine suam originem & principium ducunt, ab eo qui genuit, vel etiam in loco quo quis genitus est, sicut quidam apud Virgilium eecinit: *Italiam quero Patriam genui a Jove summo*. Sed est sermo de genere logico: Cujus Porphyrius assignavit duplicem definitionem, vel potius descriptionem; Prima est ista, *Genus est id, sub quo collocatur species, quae duplicem patitur sensum & explicationem: ut primò significet quoddam genus respiciat speciem tanquam superius sum inferius in genere praedicalitatis; deinde ut idem significet ac quod genus sit id, quod respiciatur à specie tanquam superius ab inferiore: Secunda definitio est, quod genus sit illud, quod praedicatur de pluribus specie differentiibus, quod quid est, ita habet cap. 2. Unde hic inter Autores controversatur, an detur aliqua vera definitio generis, vel utrum solum aliqua descriptio, & utrum secunda à Porphyrio tradita sit definitio essentialis & quidditativa, quae etiam strictè dicta appellatur, vel utrum tantum sit definitio in largiori acceptione, quo sensu dicuntur etiam definiiri illa, quae non habet genus & differentia, seu descriptiva, Ad primam difficultatem contra Ammonium & suos*

DICO I. Genus definiiri potest definitione etiam strictè accepta. Ita Doctor q. 15. univers. Maltrius & Bellutus ac ceteri communiter. Probatur, Quia illud potest definitione etiam strictè dicta definiiri, in cuius integro conceptu assignari potest conceptus genericus & differentialis, sed in genere primo praedicabili possunt assignari tales conceptus, ergo genus primum praedicabile potest sic definiiri, ma. est certa prob. minor. Quia in conceptu completo & adaequato generis, invenitur conceptus universalis, qui conceptus est genericus & contrahibilis ad plures differentias, scilicet ad quinque praedicabilia; reperitur etiam conceptus differentialis, scilicet posse praedicari, non quomodo cumque; sed etiam de pluribus specie differentiibus, qui conceptus determinat rationem universalitatis ad certam aliquam speciem praedicabilis, ergo. Confirmatur ex D. 4. d. 1. q. 2. dicente etiam in intentionibus logicis, habentibus conceptum per se solum invenitur suo modo genus & differentia.

Arguitur in Contra ex Autoritate Aristotelis 7. Met. cap. 4. ubi dicit Definitio nem esse solius speciei propriam, sed genus non est species, ergo genus definiiri non potest; R. negando mi. Quia genus est species subjicibilis in ordine ad universale, non quidè essentialitèr & ut quid, sed accidentalitèr & ut modus. Verum licet hoc pateat sufficienter ex dictis, tamè

Instatur. Omnis definitio strictè sumpta debet habere genus & differentiam, sed genus, nec accidentalitèr & ut modus potest habere genus & differentiam, ergo non potest definiiri, probatur mi. primò, Quia genus includeret genus, ergo includeret seipsum, sed nihil seipsum includere potest, ergo: secundò, generis non potest dari aliud genus, vel deberet admitti processus in infinitum, ergo. R. dist. ma. debet constare genere & differentia formalitèr sumptis, seu secundò intentionalitèr, nego ma. materialitèr, seu primò intentionalitèr sumptis concedo ma. vel distingue alitèr ma. genere &

differentia essentialitèr, nego ma. accidentalitèr concedo ma. similiter dist. minori, nego consequentiam. Ad primam probationem minoris dist. ant. genus formalitèr, includeret genus formalitèr, nego ant. genus formalitèr, includeret genus materialitèr, concedo ant. & nego consequentiam, sicut enim homo includit rationem generis, non formalitèr & essentialitèr, sed materialitèr tantum & accidentalitèr, seu denominativè: quatenus scilicet includit rationem animalis, cui deinceps per operationem intellectus comparantis illud ad alia advenit ratio generis, sic etiam genus includit rationem praedicabilitatis, cui deinde per operationem intellectus comparantis, advenit ratio generis; Ad secundam probationem. R. distinguendo similiter propositionem, primo Generi non potest advenire genus essentialitèr concedo, accidentalitèr nego, unde universale quod advenit quinque speciebus, non est essentialitèr genus, sed accidentalitèr, Nec hinc sequitur processus in infinitum, quia genus praedicabile non quatenus genus, sed quatenus species respicit universale in communi tanquam suum genus in quo postea sistsit. Verumtamen

Urgetur. Illud universale quod genus respicit veluti species subjicibilis tanquam suum genus, est definibile, ergo per aliud genus, si per aliud, illud genus alterum erit iterum definibile, ergo dabitur processus in infinitum. R. Illud universale esse definibile per aliud genus materialitèr, non tamen formalitèr, sed formalitèr definiitur per genus primum praedicabile sub ratione secundae intentionis genericae, à qua veluti essentialitèr tali dependent omnes naturae, sive reales, sive intentionales illius universalitatis capaces denominantur tales. Unde universale accidentalitèr est genus, ad primum praedicabile, non verò essentialitèr universale, econtra paritèr accidentalitèr sub genere quatenus scilicet affectum est tali secundae intentione, hinc genus ut quid inferius est ad universale, ut modus verò potest esse superius.

DICO 2. Bene & essentialitèr definiitur genus per datam supra secundam definitionem Porphyrii. Hæc est Scoti 15. q. univers. & suorum. Est etiam D. Augustini in Cathedra cap. 7. quod dammodo in terminis ferè clarior, nam dicit ibidem: *Genus igitur est quod secundum multa & differentia quid sit specie ostenditur atq; significatur ut est sola*, id est substantia, ubi per ly significatur ostendit praedicabilitatem de pluribus, per ly ostenditur verò existentiam, vel existentiam naturae in speciebus, ita ut non modo genus secundò intentionalitèr sumptum definiat, sed etiam primò; similia habet lib. 1. ad Bonifacium Papam, Probatur Conclusio: Quia illa est vera & essentialis definitio, quae constat verè genere & differentia, sed praedicta constat verè genere & differentia, ergo; probatur mi. quia illud est verum genus quod convenit cum pluribus secundum eandem rationem univocè, & secundum idem nomen, sed hoc habet, ergo. Probatur minor explicando omnes ejus partes, & in primis, Genus est, quod sit praedicabile de pluribus, in quo convenit cum omnibus aliis universalibus, quae omnia sunt praedicabilia de pluribus, Et per hanc particulam distinguitur ab individuo, & ab omnibus aliis, quae universalia

IV.
Secunda definitio est bona.

R non

non sunt: nec hoc impedit quò minus habeat ad huc rationem generis, quia ut notat Doctor I. d. 1. q. 2. sub litt. C. genus proximum potest distinguere & discernere ab omnibus iis quæ non continentur sub eodem genere cum definito, nam animal distinguit hominem à lapide hinc omnia predicabilia per predicari de pluribus ab omnibus individuis distingui possunt: Differentia verò locum habent omnes reliquæ particule, per quas genus distinguitur etiam ab aliis predicabilibus, Et in primis quidem per ly specie differentibus, distinguitur à secundo predicabili, scilicet specie: quæ predicatur solum de pluribus numero differentibus tantam, unde per hanc particulam designatur etiam quòd genus non dicat totam essentiam, sed tantum partem essentia: quia species habent diversas essentias totales; quare una totalis non potest de omnibus illis predicari, hinc malè dicit Averſa, per hoc distingui præcisè genus à specie, quòd genus de pluribus specie differentibus, species verò de pluribus numero tantum differentibus predicatur, Quòd autem malè dicat patet, nam tunc contra semetipsum plura universalia admittere deberet, & etiam contra communem quam quinque, quod & suæ & communi sententiæ adherendo dici nequaquam potest, & hoc probò sequi: Si ideò genus præcisè distingueretur à specie quòd illud de pluribus specie, hæc verò solum de pluribus numero differentibus predicatur, sequeretur quòd differentia generica verbi gratià sensitivum distingueretur à differentia infima verbi gratià rationali, quia illa de pluribus specie differentibus, hæc solum de pluribus numero differentibus predicatur, & tunc contra communem sententiam erunt plura universalia quam quinque; ergò non ex eo præcisè distinguitur genus à specie, quòd illud de pluribus specie, hæc verò de pluribus numero differentibus predicatur, sed etiam quia genus communicatur ut pars essentialis, species verò ut tota essentia, & per consequens genus predicatur incompletè, predicari autem incompletè, est predicatum non exprimere totam subjecti essentiam, verbi gratià homo est animal, & species predicatur completè, predicari verò completè est, quando predicatum exprimit totam subjecti essentiam ut Petrus est homo.

V.

Dices cum Pontio: Si ideò distinguitur genus à specie, quia species predicatur completè & genus incompletè, sequetur, quòd genus superius distinguitur à genere inferiori, sed hoc non est dicendum, ergò. prob. sequela ma. Quia genus superius est magis incompletum, quam genus inferius, nam genus superius dicit potentialitatem ad genera inferiora, verbi gratià substantia dicit potentialitatem ad substantiam tam corporalem, quam spirituales, corporalis autem non dicit potentialitatem nisi ad substantias solas corporeas. Hanc instantiam ut solvam prius notandum est, Genus aliud esse generalissimum, aliud subalternum, primum est supra quod non datur illud aliud genus, tale est substantia ut sic: supra quod non datur aliud genus commune omnibus, & solis substantiis: nam licet ens supra sit non convenit tamè solis substantiis, sed etiam accidentibus: aliud est genus subalternum, quod supra se habet aliud genus, & infra se plures species, de quibus est predicabile, hoc no-

tato R. negando sequelam ma. ad cuius probationem dico, per hoc quod genus supremum predicatur magis incompletè genere inferiori, non esse per hoc inter illa distinctione specificam, nam ut ajunt Philosophi, majus & minus in eadè linea non variant specie ut constat de magis & minus albo.

Per particulam ultimam in quid, distinguitur genus à reliquis tribus predicabilibus, quæ predicantur in quale nempe à differentia, proprio, & accidente, nam ultima duo predicantur absolute in quale accidentalitèr, differentia verò dicitur & predicatur in quale quid, quia dicit partè essentia: determinantis & per modum termini adjectivi: genus verò dicit essentiam per modum per se stantis & termini substantivi, & ideò absolute dicitur predicari in quid, nam esto differentia predicat essentiam, non tamen per modum per se stantis & terminum qualitatis. Pro meliori ergò intelligentia, Nota predicari in quid esse ita predicari, ut per predicatum explicetur subjectum quid sit, sicut quando dicitur, ille est homo, illud est animal, quæ predicatio habet se per modum per se stantis, predicari verò in quale est, quando predicatum tendit ad explicandum subjectum, non quid sit, sed quale sit, unde predicari in quid per nomen relativum substantivum & significat per modum per se stantis, quale verò est nomen relativum adjectivum & significat per modum alteri adjacentis; quare ad questionem quid est responderetur nomine substantivo, ad questionem verò quale per nomen adjectivum.

Opponitur contra Conclusionem auctoritas Aristotelis c. 4. de substantia, & 7. Met. t. 40. ubi dicit, *Substantia secundas predicari in quale quid, sed genera, sunt substantia secundas, ergò male dicitur quod genus predicatur in quid.* R. Aristotelem tantum velle substantias secundas non predicari de primis tanquam per se subsisterent realitèr distinctas, ut posuit Plato, sed predicari in quale quid, prout sic predicari est idem, ac predicari per modum alicujus essentialitèr inclusi, & realitèr identificati; Deinde ut notant aliqui, Aristoteles non dixit illas predicari in quale quid, sed significare quale quid.

Instatur Aristoteles & Porphyrius etiam definiendo genus ita voluerunt definire, ut per illam distingueretur ab aliis predicabilibus, sed per predicari in quid non distinguitur à reliquis, ergò. prob. mi. quia non distinguitur à differentia, ergò; prob. ant. Quia idem Aristoteles 7. top. c. 2. & 1. post. 2. dicit differentiam predicari in quid, ergò non distinguitur à differentia, consequenter mala definitio, quandoquidem convenit alteri à definito. R. neg. mi. cum antecedit proba ad cuius probationem dico, Aristotelem in his & similibus locis intelligendum esse, quòd differentia predicatur in quid secundum rem, & non secundum modum, nam secundum modum predicatur in quale, Genus verò secundum rem & secundum modum predicatur in quid, ut ipse Aristoteles 5. Met. c. 28. insinuat dum ait: *Genus esse quid primum quod primum inest & quod est subjectum, differentiam verò se habere ut qualitatem ejus, hinc licet quoad rem sit pars essentia: quoad modum tamen predicatur in quale;* Ex quibus patet, malè tandem inferri definitionem malam esse, ut potè cum alteri à definito conveniat, cum revera non conveniat. Verumtamen ex ratione.

Uir.

Urgetur hæc ultima sequela: Convenit hæc definitio etiam enti, sed ens non est genus, secundum Aristotelem 3. Met. cap. 3. ergo mi. patet, prob. ma. quia ens prædicatur de pluribus specie differentibus in quid. R. igitur ens dupliciter sumi posse, semel prout est univocum ad entia, seu substantias, seu accidentia creata & limitata, & sic consideratum est genus, quia ipsi convenit definitio generis secundo modo, prout est univocum, vel analogum (de quo modo parum curo) ad Deum & creaturam, & sic non est genus, quia ipsi non competit definitio generis; nam genus debet esse prædicabile de pluribus specie differentibus, Deus autem non est species, sed essentialiter substantia individua & singularis, nullum verò genus constituitur immediate per ordinem ad singularia & res individuas; Item genus debet esse contrahibile per differentias, ens autem in Deo non est contrahibile per differentiam, quia Deus non constat genere & differentia. Deniq; omne universale debet esse genus finitum & limitatum, quandoquidem hic agitur de eo prout inferviunt ad prædicamenta, Pro Complem. ento quaest. nota, quòd licet hæc definitio sit essentialis, non esse tamè absolutam, sed mixtã, quia datur per ordinẽ ad aliquid aliud scilicet ad illa plura de quibus prædicari potest.

QUESTIO II.

Quid sit definitum in definitione generis.

Prima fronte quaestio hæc videtur ridicula, nam cum omnis definitio sit alicujus definiti, & supra cu Porphyrio genus definim, lepidè queritur quid nam sit definitum, non fecus ac si quis hominem definivisset, dicendo, homo est animal rationale, risum excitaret, querendo: quidnam sit definitum, verum hoc non modò longè à risu abest, sed etiam plures continet & complectitur difficultates, nam nomen concretum ut in proposito est genus, & quolibet aliud universale postea definiendum (eodem enim est quaestio & ratio de genere, ac ceteris) dicit formam simul & subiectum, vel utrumq; ex æquo & in recto, vel unum coòtando aliud, scilicet, vel formam in recto, connotando subiectum in obliquo, aut è contra subiectum in recto, connotando formam, cum igitur genus importet generalitatẽ ut formam efficientẽ aliquam naturã, atq; ideo in concreto, & non in abstracto definitur, conveniunt omnes, nec definiuntur solam intentionẽ secundam, neq; nudã naturã capacẽ intentionis, sed vel utrumq; ex æquo, vel unum per ordinem ad aliud, excepto Barone, postquam qualignum qui contra communem dicit solam naturam definiri hic, Verum tamen contra eundẽ & omnes alios similis farinae & doctrinae.

Dico I. Definitum in definitione generis non est natura secundum se præcisè. Hæc est expressè Scoti q. 14. universalium ubi sic habet, Dicendum, quòd res hic nullo modo definiatur, quia quòd hic definitur convenit omnibus univocè rebus omnium generum, &c. contra Baronem ex quo patet, sicut & pluribus aliis hunc Authorem plurimum aberrare à scopo sibi proposito, qui fuit, & est, ut ex titulo operi præfixo, scotus defensio, scilicet non tam Scotum cum defendere, quàm novitati studere, cum verba Scoti sint clarissima naturam secundum se præcisè non definiri. Probat

F. Amandi Hermann Logica.

itaq; Concl. tum autoritate Scoti, tum ratione, quam Scotus ipse insinuat, Hic definitur aliquid commune omnibus naturis, sed nulla datur natura communis omnibus generibus, ergò natura hic non definitur, ma. patet, minor prob. Quia nihil univocè habent genera realia, & ea sunt rationis, vel quasi rationis, ergò nulla datur natura communis univocè omnibus generibus.

Respondet Baro, distinguendo mi.

non datur natura communis determinata concedo, indeterminata & transcendens nego mi. Sed contra hanc responsonem primò facit, Quia Baro petit hic principium, nam ex communi sententia defendente quinarium numerum universalium ad universale requiritur, quòd sit quid determinatum, sed Baro tollere vult probabilitatem sententiarum afferentium plura, vel pauciora universalia quàm quinq; , ergò cum communi tenere debet ad universale requiri naturam determinatam, consequentèr petit principium distinguendo illam minorem, & pro distinctionis membro afferendo naturam transcendentem & determinatam. Contra 2. Ex communi sententia Ens solum est sic transcendens, ergò ens solum esset genus, consequentèr non darentur plura genera quàm unum, Quòd si quis pro Barone respondeat non dari nisi unum genus generalissimum, benè tamen plura subalterna: tunc Insurgo iterum Contra, illa genera subalterna non habent aliquam naturam communem univocè omnibus, ergò illa non essent genera. Contra 3. principalitèr, Illa natura qualiscunq; demum non spectaret ad Logicam, ergò definitio generis non est illius naturæ, patet consequentia, probatur aut. tum quia definire naturas rerum spectat ad alias scientias, tum quia Logica est de se principalitèr definire secundas intentiones, & non primas. Ad hoc respondet Baro hoc esse verum de naturis realibus, non verò intentionalibus, sed quis non videt Responsonem hanc concedere, quòd querimus, si enim ad Logicam non spectat definire naturas reales, ergò definitionis generis definitum non est natura secundum se præcisè, sed erit aliquid aliud, si verò est aliquid aliud, quomodo stat principale ipsius argumentum, scilicet quòd non intentio, sed natura prædicetur de pluribus specie differentibus, Quòd argumentum ut adhuc magis enervetur

Probat Conclufio secundò:

Prædicabilitas nec est de essentia naturæ communis primò intentionalitèr captae, neq; proprietas ejus, ergò natura hic non definitur definitione generis secundum se præcisè, consequentia patet, quia si prædicabilitas non est de essentia naturæ primò intentionalitèr sumpta, non poterit per prædicabilitatem definiri: probatur aut, quia prædicabilitas advenit naturæ jam essentialitèr completæ, ergò.

Dices contra Conclusionem:

Illud per se hic definitur quod per se prædicatur de pluribus specie differentibus, sed natura est quæ sic prædicatur, ergò per se hic definitur, ma. est certa, prob. mi. Animal verbi gratiã prædicatur essentialitèr de homine & bruto, & non secunda intentio, ergò. Confirm. quia Porphyrius explicans gen^o quòd definiat exemplificat in natura reali communi, scilicet in animali, dicens, ut ani-

III.

IV.

IV.

V.